

Pyörän humina

Toinen kirje

Yöllä heräsin siihen, että keittokomerossa helisi ja soi. Tiedät kai, että Tainaron sijaitsee tuliperäisellä vyöhykkeellä. Tutkijat väittävät, että olemme jo siirtyneet ajanjaksoon, jonka kuluessa on odotettavissa suuri järistys, niin kohtalokas, että se saat-
taa merkitä koko kaupungin tuhoa.

Entä sitten? Älä luule, että se vaikuttaa tainaronilaisten elämään. Yön vapina unoh-
tuu, ja aamun häikäisyssä torilla, jonka läpi usein oikaisen, avoimissa hedelmäkoreissa
hohtaa metinen auer ja kiveys askelten alla on ikuinen taas.

Ja illalla katson suunnatonta maailmanpyörää kukkulalla ukkospilveä vasten. Sen
kehä, napa ja akselit on merkitty tuhansin valotähdin. Maailmanpyörä, onnenpyörä...
Katseeni takertuu joskus sen kiertoon ja olen kuulevinani uneen asti rattaan ainaisen
huminan, joka on itse Tainaronin ääni.

En usko, että missään olen nähnyt samalla kertaa niin monta aikakautta ja niin monta
jumalaa kuin Tainaronissa. Mistä muualta kuin Tainaronista silmä tavoittaa yhdellä kat-
seen kantamalla katedraalien katoavat huiput, minareettien kupolien sulan kullan ja
doorilaisen temppelin puhtaat kapiteelit? Täällä ne kohoavat rinnakkain ja silti vertau-
tumatta, yksin jokainen.

Mutta monissa rakennuksissa täällä on jotain suhteetonta, jotain mikä on melkein
hullunkurista ja saa ajattelemaan kulisseeja. Mistä se vaikutelma syntyy? Päätyfriisien
koristelu on korkeimman oikeuden palatsissa naurettavan runsas, kauppakamarista taas
on pudotettu pois oleellisia kaiteita ja katoksia. Ja joskus, kun alan väsyä kävelyretkil-
läni, tunnen huimausta katukuiluissa ja risteyksissä, sillä talot näyttävät tulessa kallis-
televan ja liikkuvan...

Eilen astelin siroa arkadikäytävää, ilmavan valoisaa, poljin kiveystä, jonka mestari
oli latonut, ja katseeni hyväili kimmoisia pylviä, ikkunasyvennysten hohtavia
mosaiikkeja. Käytävä loppui, ylitin aukion – ja minua sivallettiin päin kasvoja. Edes-
säni leveili elefantinjaloille nostettu betonimuuri, silmätön, synkkä muunnelma äskei-

sestä pylväsgalleriasta, loukkaava ja musertavan raskas. Mutta sekin on Tainaronia kuten kappale ikivanhaa kivimuuria kaupungin itälaidalla, jonka halkeamissa pesii törmäpääsky.

Tiedätkö, että joskus kavahdan, kun väkijoukon uumenista vastaan huojuvat kuonomaiset kasvot, joiden yllä hapuilevat tuntosarvet notkeina kuin ruoska, tai kun kahvilassa pöytäni lähestyy tarjoilija, jonka suuosat työntyvät esiin kuin milläkin korenon toukalla. Ja eilen raitiovaunussa viereeni istahti olento, joka muodoltaan muistutti lehteä ja näytti niin keveältä, että olisin voinut puhaltaa hänet ilmaan kuin kuivuneen rikan.

Olen tavannut erään, joka valmistaa erikoislankaa koko Tainaronin tarpeeseen. Se on niin ohutta, niin kestäväää ja joustavaa, ettei mikään teollisesti valmistettu lanka kestäisi vertailussa. Hän erittää sitä takaruumiistaan jopa 150 metriä vuorokaudessa. Tuo säihkyvä, hiusta ohuempi rihma on paksuudeltaan paljon alle yhden denierin. Kun aurin-gonsäde osui siihen ikkunan ääressä, missä tutkin sitä, näin lankaan leimahtavan kaikkien värien kirjon.

Mieleni tekisi pukua, joka olisi valmistettu yksinomaan tästä langasta, mitään kevyempää, juhlavampaa ja kauniimpaa vaatetusta en voisi kuvitella.

Mutta se on lapsellinen haave, sellaista pukua en tule koskaan saamaan. Sillä rihma on niin tahmeaa, että se takertuisi vartalooni kuin syövyttävä liima.

Mihin tätä lankaa siis käytetään? Älä kysy minulta, minä en tiedä enkä tahdokaan tietää.